

ליל שבת קודש פרשת אחרי - קדושים ה'תשס"ד

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"ב המדבר מתכלית כוונת הבריאה, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות שבתורה זו של רביז"ל), כי יש אפיקורסים שאומרים שהעולם מחויב המציאות, והבל יפצה פיהם, כי באמת העולם ומלואו הוא אפשרי המציאות, כי רק השם יתברך לבד הוא מחויב המציאות, אבל כל העולמות עם כל אשר בהם הם אפשרי המציאות, כי הוא יתברך בראם יש מאין, וביכולתו וכוחו ואפשרותו יתברך היה לבוראם או לא לבוראם, על כן בוודאי כל העולם ומלואו הוא אפשרי המציאות, אך מאין נמשך הטעות שיכולים לטעות חס ושלום שהעולם הוא מחויב המציאות חס ושלום? דע שזה נמשך מחמת שבאמת עתה שכבר נאצלו ונמשכו נשמות ישראל, עתה בוודאי העולם הוא בבחינת מחויב המציאות, כי כל העולם ומלואו הכל לא נברא אלא בשביל ישראל בידוע, וישראל מושלין בעולם, ועל כן בוודאי עתה אחר שנאצלו ונבראו נשמות ישראל, כביכול הוא יתברך מוכרח לברוא ולקיים העולם, כי על מנת כן האציל נשמות ישראל, כדי לברוא בשבילם כל העולמות, ועיקר הכוונה שברא כל העולם בשביל ישראל, היה כדי שישראל יעשו רצונו, ושיחזרו וידבקו בשרשן, דהיינו שיחזרו ויכללו בו יתברך, שהוא מחויב המציאות, ובשביל זה נברא הכל, נמצא כל מה שישראל עושין רצונו של מקום, ונכללין בשרשם, שהוא מחויב המציאות, על ידי זה נכלל כל העולם שנברא בשבילם בחיוב המציאות וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הגה רביז"ל מגלה לנו כאן סוד נפלא מרזי הבריאה, מאין נמשך הטעות של הכופרים והאפיקורסים, שאומרים שהעולם הוא קדמון ומחויב המציאות, וכאילו מוכרח להיות העולם, ושאינ מכירים את הקדוש ברוך הוא, שברא כל העולם ומלואו מרצונו הטוב יש מאין, ושרק הוא יתברך מחויב המציאות, ואין שום מציאת בלעדו יתברך כלל, ומגלה לנו רביז"ל, שזה רק אחר שנאצלו ונבראו נשמות ישראל, כי מאחר שיש נשמות ישראל בעולם המשתוקקים

לעשות רצונו יתברך, ולחזור ולהכלל בשרשם, מאז, כל הבריאה מחויב המציאות, כי מוכרח להיות בריאה בשביל נשמות ישראל שיוכלו לחזור ולהכלל בשרשם, ולכן כשהכופרים רואים את הבריאה כמו שהיא עכשיו, היינו אחר שיש נשמות ישראל בעולם שעושים רצונו יתברך, נדמה להם שהעולם מחויב המציאות, כי בוודאי עכשיו מוכרח להיות בריאה בשביל נשמות ישראל, נמצא שכל יהודי כשזוכה לעשות רצונו יתברך באמת, ולהדבק בשורשו, הרי הוא מקיים כל הבריאה כולה, וכל הבריאה נכלל במחויב המציאות בזכותו, אשרי הזוכה להגיע אל מדרגה כזה.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (ויקרא י"ט) דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני הוי"ה אלהיכם, ויש להבין מהו נתינת טעם לקדושים תהיו, שתהיו קדושים, מחמת כי קדוש אני הוי"ה אלהיכם, ומהו עומק הבנת הענין בזה? אבל על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי הפסוק מגלה לנו שנשמות ישראל מוכרחים להיות קדושים ולעשות את רצונו יתברך ולחזור ולהכלל בשרשם, כי קדוש אני הוי"ה אלהיכם, ואני בראתי את כל העולמות בשבילכם, שתחזרו ותוכלו בשורשכם, ולכן עכשיו אתם מוכרחים להיות קדושים ופרושים מן העריות וכו', כדי שיתקיימו כל העולמות בשבילכם, וזהו, דבר אל כל עדת בני ישראל, עד"ת אותיות דע"ת, כי הצדיק שהוא בחינת משה, צריך להכניס דעת זאת בתוך נשמות ישראל, שיכירו היטיב שכל הבריאה היתה בשבילם, בשביל שיחזרו וידבקו בשורשם, ולכן שפיר "כי קדוש אני הוי"ה אלהיכם" הוא נתינת טעם, כי באמת רק אני מחויב המציאות, אבל בראתי העולמות בשבילכם, ולכן בכדי שיהיה קיום להעולמות, "קדושים תהיו", אתם מוכרחים להיות קדושים, ואז יהיה קיום לכל הבריאה בזכותכם, וכל הבריאה יוחזר ויוכלל במחויב המציאות, והבן, והשם יתברך יזכינו להיות קשורים ודבוקים בו באמת, עדי נזכה להעלות ולתקן כל הבריאה, ולהביא אותה אל שורשה, ולראות בגאולתן של ישראל במהרה בימינו אמן ואמן.

אחר כך נפטר החכם, והניח בנים, והיה לו בן אחד שלא היה יכול לילך, והיה יכול לעמוד, רק שלא היה יכול לילך, כי עיקר שלימות האדם שיהיה נקרא "מהלך" בזה העולם, וילך בכל יום מדרגא לדרגא, שזהו מעלת האדם על מלאך שנקרא "עומד", כי מלאך עומד תמיד על מדריגה אחת, ואינו עולה ממדריגה למדריגה, אבל בן אדם נברא להיות מהלך תמיד, וכמו שנאמר אל יהושע כהן גדול (זכריה ג') ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה, ועל כן הבן החיגר הזה שלא יכול ללכת, בודאי היה חסר לו הרבה, אבל על כל פנים היה יכול לעמוד, והיה יכול לעמוד על עמדו ולהתחזק, ולכן סוף כל סוף נתרפא, וזכה להיות מהלך באמת.

והיו אחיו נותנים לו סיפוק די פרנסתו, והיו מספיקים אותו כל כך עד שנשאר לו, היינו שהיו אחיו מחזקים אותו, ונותנים לו סיפוק והתחזקות, עד שלאט לאט נשאר לו דיבורים גם לחזק אחרים, שזהו עיקר התכלית וכנ"ל.

והיה אותו הבן (שלא היה יכול לילך) מקבץ על יד על יד ממה שנשאר לו, עד שקיבץ סך מסוים, וישב עצמו, למה לי לקבל הספקה מהם, טוב שאתחיל לעשות איזה משא ומתן, כי אין זה תכלית שיהיה אדם "מקבל" כל החיים, ויהיה תלוי בדעת אחרים שהם יחזקו אותו, רק עיקר התכלית שגם הוא יתחיל להיות "משפיע", ומן הדיבורי התחזקות שכבר שמע, יתחיל להשפיע מטובו לאחרים ולעזור להם.

ואף שאינו יכול לילך, יעץ בדעתו לשכור לו עגלה ונאמן ובעל עגלה ויסע עמהם ללייפסיק, ויוכל לעשות המשא ומתן, אף שאינו יכול לילך, כי זהו מדריגה גדולה, שאף אם אדם אינו יכול להיות איש כשר באמת בתכלית השלימות, שירצה שעל כל פנים חבירו יהיה איש כשר באמת (שיחות הר"ן סי' קי"ט), ובשעה ששמע מוהרנ"ת ז"ל שיחה זאת מרביז"ל, נדמה לו כדבר פשוט, כי מי הוא זה שאינו רוצה לראות בטובת חבירו, אבל אחר כך כשהתבונן בטבעיות בני אדם, ראה היטיב איך שמדת הקנאה אינו מניח אדם לראות הטוב אצל אחרים, ואם אינו יכול להגיע אל איזה מדריגה חשובה בחיים, ניהא לו שאף אחד לא יגיע אליה, ולכן כשהחיגר רצה לצאת ולדבר עם אחרים, אף על פי שהוא בעצמו אינו יכול לילך, זהו מדריגה גדולה מאד, וזה מה שעזר לו סוף כל סוף למצוא את רפואתו, והשם יתברך יזכינו לעסוק בקירוב רחוקים כל ימינו, עדי נזכה לגלות כבוד מלכותו יתברך בכל העולם כולו, ולראות בישועתן של ישראל במהרה בימינו אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת אחרי - קדושים ה'תשס"ד

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים גוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' כ"ט המדבר מתיקון הדיבור, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על תמצית דברי רביז"ל בתורה זו), כי לא כל דיבור נקרא דיבור, כי דיבור שאינו נשמע ונתקבל אינו נקרא דיבור, בחינת (תהלים י"ט) אין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם, ועיקר מה שנתקבל הדיבור הוא מחמת הטוב שיש בו, כי טוב הכל חפצים, ועל כן כשיש טוב בהדיבור, אזי הדיבור נשמע ונתקבל, אבל כשאין טוב בהדיבור אינו נתקבל, ואיך עושין הטוב בהדיבור, הוא על ידי שלוקחין הדיבור מהדעת, אזי יש בו טוב, אבל כשהדיבור בלא דעת, אזי אין בו טוב, ולחקים ולרומם את הדעת, הוא על ידי שבח הצדיקים וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה עיקר מעלת הדיבור כשיש בו טוב, כי דיבור טוב הכל חפצים לשמוע, ומהו דיבור טוב? דיבור של עידוד והתחזקות, כי כל אחד ואחד צמא מאד לשמוע דיבור של התחזקות, שיחזק אותו בעבודת ה', כי רוב בני אדם שבורים בעיני עצמם מאד, ולכן אינם צריכים שיבוא בן אדם ויאמר להם מוסר, וישבור אותם יותר, וכמו שסיפר רביז"ל (חיי מוהר"ן סי' צ"א) שפעם בא אליו אדם מעולם העליון, והתחיל להחליש דעתו, "היתכן שתעשה כך וכך?! ואמר לו רביז"ל, אני חשבת שתנחמו אותי ותדברו על לבי? באתה להחליש את דעתי, לכו לכם... עיין שם, כי רק דיבור שיש בו טוב, ושיכול לחזק ולעודד בן אדם, הוא דיבור הנשמע ונתקבל, ודיבור כזה כולם חפצים לשמוע, מהגדול שבגדולים עד הקטן שבקטנים, וכמו שאמר רביז"ל בעצמו (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' מ"ח) ששמענו מצדיק אמיתי שאמר (שזה רביז"ל בעצמו כידוע), שאילו היה אחד לך יהיה מי שיהיה בעת שעסק בעבודת ה' בתחילתו, "אחי חזק ואחוז עצמך", הייתי רץ ומזדרז מאד בעבודתו יתברך, כי גם עליו עבר מה שעבר ולא היה שומע שום התחזקות משום אדם, עיין שם, ולכן מעלת הדיבור הוא רק כשהוא טוב, וכשיש לה כח לחזק בן אדם, מה שאין בן דיבור ששובר ומחליש דעת האדם, אין לה שום חשיבות כלל, כי אין בני אדם רוצים לשמוע אותה כלל, ולכן אשרי המכנים טוב בתוך דיבורו תמיד, ומדבר דיבורי אמונה וחיזוק עם כל מכיריו ומודעיו.

ומגלה לנו רביז"ל איך עושין הטוב בהדיבור, והוא על ידי שלוקחין הדיבור מהדעת, אזי יש בו טוב, כי עיקר הדעת הוא רק להכיר את הקדוש ברוך הוא, וכמו שכתוב (דברים ד') אתה הראת לדעת כי הוי"ה הוא האלהים אין עוד מלבדו, ומיד שמקשרין את הדיבור אל השם יתברך, ומדברין ממנו יתברך, אזי יש כבר טוב בהדיבור, כי הקדוש ברוך הוא הוא תכלית הטוב, וכמו שכתוב (תהלים קמ"ה) טוב הוי"ה לכל, ומיד שמדברים ממנו יתברך, יש כבר טוב בהדיבור, כי הקדוש ברוך הוא רוצה רק בטובת האדם, והוא יתברך חפץ בתשובת הרשעים ואינו חפץ במיתתם, ולכן כשמדברין ממנו יתברך, ומעוצם חסדיו ורחמיו יתברך, תיכף ומיד נכנס אחרית ותקוה טובה בלב השומע, כי הרי שומע שיש לו תקוה ותקנה בזה העולם, ואין המצב גרוע כל כך כמו שחשב, וזהו עוצם מעלת המדבר דיבורי חיזוק עם אחרים, ומדבר על לבם שיחזרו בתשובה אליו יתברך, כי זהו הצדקה הכי גדולה שרק יש, וכמו שאומר רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ק"ו) על הפסוק (תהלים ל"ב) אשרי משכיל אל דל, אשרי הנותן שכל ודעת בהעני שחסר לו ממנו, כי זה יותר שוה מכל הון דעלמא, כי אדם ששבור ועומד על סף הייאוש, לא איכפת לו מכל הכסף שבעולם, ואפילו שתבטיח ותתן לו כל הממון שבעולם, יזרוק אותו חזרה אל פניך, ולא איכפת לו כלל, מה שאין כן אם תדבר על לבו מילה של התחזקות, ותוציא אותו מן הדכאון והמרירות שנפל אליה, הרי זה שווה לו יותר מכל הכסף שבעולם, ואין על זה שום תשלום שכר כלל, כי הרי הצלת את חייו ממש, ולכן עיקר עבודת האדם שתמיד יהיה דעת בתוך דיבורו, וידבר מהשם יתברך ומעוצם רחמיו וחסדיו יתברך, ואזי יהיה דיבורו נשמע ונתקבל, ויזכה לעשות הרבה צדקה וחסד עם כל באי עולם.

ואומר רביז"ל, שלהקים ולרומם את הדעת הוא על ידי שבח הצדיקים, כי כשמשבחים ומפארים את הצדיקים, על ידי זה נתרומם הדעת, כי על ידי שמדברים משבח הצדיקים, ומעוצם מסירת נפשם בעבודת השם יתברך, הרי מגלים איך שכל אחד ואחד יכול לחזור ולהתדבק בו יתברך, שזהו עיקר התכלית, נמצא ששבח הצדיקים מכניס דעת בתוך לבות בני ישראל, שיכספו וישתוקקו לילך בעקבות הצדיקים ולהתדבק בו יתברך, כי בוודאי אין זה שלימות לספר אותות ומופתים מצדיקים, ואיך שפעלו כל מיני שידוד הטבע, ואחר כך לומר "זכותם יגן עלינו, פעם היו צדיקים קדושים שפעלו כל זאת, אבל היום הדור ירוד וחשוך מאד, ואין לנו כל זה", כי זה היפוך התכלית של סיפורי צדיקים, עיקר מעלת סיפורי צדיקים הוא להראות שגם היום יש צדיקים קדושים שמתדבקים בו יתברך, והם מעודדים ומחזקים כל נשמות ישראל ללכת בעקבותם, ולדמות למעשיהם, וזה נעשה על ידי

שמדברים מעבודת הצדיקים ומעוצם מסירת נפשם בעבודת ה', ולא רק מן האותות והמופתים שפעלו בעולם, וכמו שפעם בא הבעל שם טוב הקדוש זי"ע אל תלמידיו שהיו יושבים ומדברים מנפלאותיו, ואמר להם, למה אתם מדברים מן המופתים שלי, ואין אתם מדברים מן המסירות נפש שלי, שזהו העיקר, ובעונותינו הרבים בני אדם רגילים מאד לספר אותות ומופתים מהצדיקים שבדורות הקודמים, ומסיימים ואומרים "זכותם יגן עלינו, פעם היו צדיקים כאלו אבל היום אין לנו כאלה", ובאמת זה כפירות לומר כן, כי כמו שהשם יתברך נמצא בכל דור ודור, כמו כן יש צדיקים קדושים בכל דור ודור (שיחות הר"ן סי' קצ"ב), וכמו שפירש הבעל "תפארת שלמה" זי"ע את מה שאומרים (בברכת ההפטורה) צור כל העולמים צדיק בכל הדורות, שכמו שהוא יתברך "צור כל העולמים", כמו כן יש "צדיק בכל הדורות" המתדמה ליוצרו, ואליו ראוי להתקרב, ומגדולתו ראוי לדבר, כי על ידי זה מכניסים בבני אדם השתוקקות ללכת בדרכיו, וגם כן להתדבק בו יתברך באמת, ולכן עיקר הרמת הדעת הא על ידי שבח הצדיקים, ואשרי מי שתמיד מדבר מגדולת הצדיקים ומעוצם עבודתם ומסירות נפשם בעבודת ה', כי על ידי זה יכנס התחזקות עצומה בלב כל השומעים, ויהיה זכות הרבים תלוי בו, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (ויקרא י') לא תלך רכיל בעמך לא תעמוד על דם רעך אני הוי"ה, ויש להבין מהו ההמשך והקשר בין שני דברים אלו, לא תלך רכיל בעמך ולא תעמוד על דם רעך? והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן ההמשך מאד (וכמו שמוזכר פסוק זה בדברי רביז"ל בעצמו באות ו'), כי הלאו של לא תלך רכיל בעמך, הוא אזהרה על תיקון הדיבור, שלא תפגם בהדיבור, שהוא פגם הרכילות והלשון הרע, שזהו ההיפוך של הדיבור הטוב, ולמצוא טובות וזכויות בבני אדם, כי הולך רכיל הוא ההיפוך מזה, שמחפש מומין וחסרונות אצל כל אחד, ולכן על ידי שלא תלך רכיל בעמך, ותחפש רק טובות וזכויות בבני אדם, וכן תרבה לדבר משבח הצדיקים, ולגלות עוצם עבודתם ומסירות נפשם לכולם, על ידי זה לא תעמד על דם רעך, לא תגרום לחיצת הדמים להמוחין הגורם נפילה רחמנא ליצלן, כי רעך הם המוחין, חכמה ובינה, שהם תרין ריעין דלא מתפרשין כמובא בזוהר (ויקרא ד:), היינו שלא תגרום נפילה להמוחין שלך על ידי התגברות הדמים שהוא חולי נופל רחמנא ליצלן, וזהו אני הוי"ה, היינו תכלית הטוב, בחינת (תהלים קמ"ה) טוב הוי"ה לכל, ולכן עיקר תיקון הדיבור יהיה רק למצוא את הטוב בכל בן אדם, ולדבר אך ורק משבח הצדיקים, ומעוצם מסירת נפשם, ועל ידי זה תזכה להיות דבוק בו יתברך באמת.

וזה יש לומר גם בפירוש דברי המשנה (אבות פרק ג') הוי מתפלל בשלומה של מלכות, כי אלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעוהו, שלומה של מלכות הוא תיקון הדיבור, כי הפה הוא מלכות (פתח אליהו), ועיקר דיבור הפה יהיו דיבורים של שלום, לעשות שלום בעולם, ולמצוא נקודות טובות אצל כל אחד, היפוך ההולכי רכיל, וכן ידברו משבח הצדיקים, וזהו, אלמלא מוראה של מלכות איש את "רעהו" חיים בלעוהו, רעהו הם בחינת המוחין הנ"ל, חכמה ובינה, תרין ריעין דלא מתפרשין, כי בלי מוראה של מלכות ותיקון הדיבור, היו בולעים את המוחין לגמרי, והיה גורם לו נפילה רחמנא ליצלן, ולכן על ידי תיקון הדיבור זוכין לתיקון המלכות, ונותנין חיים אמיתיים להמוחין שהם הריעין קדושים, והבן, והשם יתברך יזכינו להגיע אל תיקון הדיבור והמוחין באמת ונזכה לעלות ולהתדבק בו יתברך באמת ובתמים מעתה ועד עולם אמן ואמן.

